

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato:
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Martin Reinseth
Sagsnr.: 2016-0035-0368
Dok.: 2060099

UDKAST TIL TALE

**til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål
A-C og D-E
fra Folketingets Retsudvalg den 11. oktober 2016**

Samrådsspørgsmål A:

”Vil ministeren redegøre for, hvad der fra myndighedernes side gøres for at retsforfølge gerningsmænd bag den triste tendens med offentliggørelse af krænkende billeder – også kaldet hævnporno – og som er en overtrædelse af straffelovens § 264 d?”

Samrådsspørgsmål B:

”Vil ministeren redegøre for regeringens aktuelle planer i kampen mod såkaldt hævnporno – herunder socialdemokraternes forslag om at sidestille offentliggørel-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

se af krænkende billeder med straffen for simpel vold – og dermed hæve strafferammen til 3 år samt styrke politiets ressourcer og kompetencer til opklaring af hævnporno?”

Samrådsspørgsmål C:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan regeringen vil sikre, at ofre for offentliggørelse af krænkende billeder får lettere og bedre adgang til hjælp?”

Samrådsspørgsmål D:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer regeringen agter at tage for at sikre en bedre forebyggelse af deling af krænkende billeder (overtrædelse af straffelovens § 264 d) blandt børn og unge, herunder om ministeren vil udarbejde en handleplan for skolernes kamp mod unges kriminalitet på nettet?”

Samrådsspørgsmål E:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan der samarbejdes med de øvrige nordiske landes regeringer om udfordringerne med hævnporno?”

Spørgsmålene A-C er stillet efter ønske fra Trine Bramsen (S) og spørgsmålene D-E er stillet efter ønske fra Annette Lind (S).

Svar:

[Indledning]

1. De stillede samrådsspørgsmål, som jeg vil tillade mig at besvare samlet, vedrører såkaldt hævnporno.

Betegnelsen dækker over deling af seksuelt krænkende billeder og film uden de afbilledes samtykke – ofte via internettet.

Der kan være tale om situationer, hvor det materiale, der deles er pornografisk – og hvor motivet bag delingen er hævn.

Der kan dog også være tale om materiale, der har et seksuelt eller intimt indhold, men som ikke er pornografisk – og hvor motivet bag delingen ikke er hævn.

Jeg vil derfor i det følgende anvende udtrykket ”digitale sexkrænkelser”, som en bred betegnelse for tilfælde, hvor seksuelt krænkende materiale deles, herunder også hvor der er tale om ”hævnporno.”

[Kommende initiativer]

2. Digitale sexkrænkelser er et dybt bekymrende og tilsyneladende relativt udbredt fænomen, som jeg tager meget alvorligt. Disse ulovligheder er udtryk for en fuldstændig mangel på respekt for andre mennesker.

Jeg har derfor igangsat en kortlægning af området. Vi skal have undersøgt udbredelsen af digitale sexkrænkelser, og hvad myndighederne gør for at bekæmpe det, så vi kan tage de rigtige initiativer i indsatsen over for problemet.

Samtidig er det vigtigt, at offerperspektivet indtænkes i kortlægningen. Jeg vil have belyst, hvad der er ofrenes erfaringer på området. Er der strafbare forhold, der ikke bliver anmeldt til politiet? Og hvordan oplever ofrene sagsbehandlingen hos myndighederne?

Når kortlægningen er afsluttet, skal der i lyset af denne tages initiativer på området.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling og jeg vil lancere et fælles udspil, som jeg forventer vil komme til at indeholde både forebyggende initiativer og initiativer, der knytter sig til retshåndhævelsen.

Herudover er Straffelovrådet i øjeblikket ved at se på lovgivningen på området. Både i forhold til om lovgivningen er tidssvarende, og i forhold til om straffniveauet er, som det bør være.

Hvis Straffelovrådet vurderer, at straffniveauet i dag er for lavt, vil jeg selvfølgelig se på, om ikke vi skal hæve det.

[Det strafferetlige værn på området]

3. Jeg vil nu vende mig mod det nuværende strafferetlige værn på området:

Som nævnt udgør digitale sexkrænkelser forhold, hvor billeder eller film med et seksuelt eller pornografisk indhold deles uden tilladelse fra den afbillede person.

Optagelserne kan være foretaget på forskellig måde, for eksempel af den afbildede person selv eller af en anden med samtykke fra den pågældende, måske i forbindelse med et tidligere kæresteforhold.

Og delingen kan ske i forskellige situationer. Der kan for eksempel være tale om en tidligere kæreste, der med hævn som motiv offentliggør billeder, men der kan også være tale om grupper af unge, der med helt andre motiver deler billeder med hinanden.

Forstået på denne måde er digitale sexkrænkelser både en blufærdighedskrænkelser efter straffelovens § 232 og en overtrædelse af straffelovens § 264 d om videregivelse af private billeder.

Der vil på den baggrund være mulighed for at føre en straffesag mod gerningsmanden efter begge bestemmelser samtidig.

Er den afbillede person under 18 år kan en deling af sådanne billeder eller film også være børnepornografi efter straffelovens § 235.

[Politiets indsats]

4. I forhold til politiets indsats mod deling af seksuelt krænkende materiale, har Rigspolitiet oplyst, at det Nationale Cyber Crime Center (NC3) har styrket indsatsen.

Indsatsen i NC3 mod alle former for digitale seksuelle krænkelse er nu samlet i én enhed, der har til opgave at følge udviklingen på området og udarbejde oplæg til efterforskning til politikredsene.

NC3 har også ansvaret for det internationale politisamarbejde, for forebyggende indsatser og for visse former for skadesbegrænsning, blandt andet blokering og fjernelse af hjemmesider.

Når NC3 bliver opmærksom på, at der ligger seksuelt krænkende materiale på internettet, vil NC3 som det første tage skridt til at blokere eller fjerne materialet, sådan at den fortsatte krænkelse så vidt muligt standses. Dette sker i samarbejde med udbydere i Danmark og udlandet.

NC3 bistår også de enkelte politikredse med egentlige undersøgelser af aktiviteter på området. Undersøgelserne bruges af politikredsene som grundlag for deres videre efterforskning.

Når NC3 foretager sådanne undersøgelser, vil NC3 lede efter gerningsmanden til det konkrete forhold og de bagmænd, der står bag driften af de hjemmesider, hvor det ulovlige materiale deles.

Som et led i efterforskningen er det ofte nødvendigt at rette henvendelse til de sociale medier eller tjenester, som det krænkende materiale har været tilgængeligt hos for at sikre beviserne i sagen. Det kan f.eks. være bevis for, om en IP-adresse, som en mistænkt har brugt, har været anvendt i forbindelse med den ulovlige aktivitet, der efterforskes og i så fald på hvilke tidspunkter.

5. Blokering af materiale via internettet kan være relevant i situationer, hvor det ulovlige materiale ligger på udenlandske internetsider, og de danske myndigheder derfor ikke kan få adgang til at fjerne materialet uden brug af procedurerne for international retshjælp.

Blokering gennemføres inden for rammerne af det såkaldte netfilter, som NC3 driver i samarbejde med Red Barnet og en række internetudbydere, der deltager frivilligt i ordningen.

Netfilteret har til formål at blokere hjemmesider, der udbyder børnepornografisk materiale. Blokering kan altså kun finde sted, hvis det materiale, der blokeres, er børnepornografi.

6. Personalet i politiets servicecentre vil fremadrettet blive uddannet til bedre at kunne håndtere cyberkriminalitet. Samtidig skal forbedrede registreringsmuligheder i politiets systemer gøre politiet bedre til at modtage og behandle anmeldelser om blandt andet digitale sexkrænkelser.

Der arbejdes også med at udvikle en bedre og udvidet anmeldelsesportal for cyberkriminalitet på politiets hjemmeside. På portalen skal det fremover være muligt at anmelde blandt andet digitale sexkrænkelser.

De nævnte tiltag skal give et bedre analytisk grundlag for at finde centrale gerningsmænd. Og de skal være med til at sikre, at ofre bliver bedre vejledt om deres egne muligheder for at begrænse følgerne af den kriminalitet, de har været udsat for.

På politiets hjemmeside findes en række vejledninger om chikane. I vejledningerne kan man blandt andet finde links til, hvordan man på en række sociale medier og søgemaskiner selv kan anmode om at få fjernet ulovligt indhold.

Rigspolitiet har i øvrigt et tæt og tillidsfuldt samarbejde med Red Barnet, hvor det blandt andet drøftes, hvordan der kan sættes ind over for digitale sexkrænkelser.

Jeg kan i den forbindelse nævne, at Det Kriminalpræventive Råd og Red Barnet i fællesskab har oprettet hjemmesiden sikkerchat.dk. Hjemmesiden har blandt andet til formål at hjælpe børn og unge til at færdes trygt på internettet. På hjemmesiden findes der blandt andet vejledning om, hvad man kan gøre, hvis man har fået delt intime billeder uden samtykke.

Og Red Barnet har i samarbejde med SSP-Samrådet, Center for Digital Pædagogik, Medierådet for Børn og Unge og Det Kriminalpræventive Råd udgivet hæftet ”Når børn og unge deler intime billeder på nettet.” Hæftet henvender sig til fagpersoner og er tilgængeligt på hjemmesiden sikkerchat.dk.

[Anklagemyndighedens indsats]

7. Med hensyn til anklagemyndighedens håndtering af digitale sexkrænkelser kan jeg oplyse, at Rigsadvokaten har udarbejdet en videnspakke til anklagemyndigheden om it-kriminalitet.

Videnspakken indeholder blandt andet retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager om deling af video og billeder.

Rigsadvokaten har i øvrigt oplyst, at anklagemyndigheden generelt har fokus på sager om digitale sexkrænkelser.

Sager om blufærdighedskrænkelser på internettet er således med i Rigsadvokatens oversigt over anklagerfaglige fokusområder i retspraksis. Det indebærer blandt andet, at retspraksis skal følges med fokus på strafniveauet, så der bliver fastsat straffe, som afspejler forbrydelsens karakter og grovhed, herunder at der både er tale om en krænkelse af seksuel karakter og om videregivelse af private billeder eller film.

Rigsadvokaten har desuden fastsat generelle retningslinjer om forurettedes rettigheder i rigsadvokatmeddelelsen.

Det fremgår blandt andet af rigsadvokatmeddelelsen, at politiet skal vejlede en forurettet om muligheden for at få beskikket en bistandsadvokat, få erstatning, modtage offerrådgivning samt at få tilknyttet en kontaktperson.

Politiet skal herudover være opmærksom på at oplyse en forurettet om muligheden for konfliktråd og at orientere den pågældende om sagens forløb.

Politiet skal også vejlede forurettede om muligheden for at søge læge og om, at der på anklagemyndighedens hjemmeside er flere informationer til den, der har været udsat for en forbrydelse.

[Nordisk samarbejde]

8. Både Rigspolitiet og Rigsadvokaten indgår i nordiske samarbejder. De nordiske lande samarbejder og videndeler på området for it-kriminalitet blandt andet gennem arbejdsgruppen Nordic Police Forum for Cyber Crime Cooperation. Arbejdsgruppen mødes mindst to gange årligt i tilknytning til møder i den Europæiske Cyber Crime Task Force i Europol.

Herudover har de nordiske rigsadvokater i en længere årrække jævnligt afholdt møder. På disse møder drøftes en bred vifte af spørgsmål og der orienteres gensidigt om retstilstanden i de enkelte lande. Aktuelle spørgsmål af fælles interesse drøftes også. Der afholdes normalt ét møde om året.

Det seneste møde mellem de nordiske rigsadvokater blev afholdt i september 2016. Begrebet ”digitale sexkrænkelser” blev på mødet drøftet som et tværgående tema og der blev i den forbindelse udvekslet erfaringer fra området.

[Afslutning]

9. Afslutningsvist vil jeg gentage, at digitale sexkrænkelser udgør et alvorligt problem, som der skal gøres noget ved.

Jeg har derfor igangsat en kortlægning af området, og jeg vil sammen med ministeren for børn, undervisning og ligestilling lancere et fælles udspil med initiativer.

Samtidig er Straffelovrådet i øjeblikket ved at se på lovgivningen og strafniveauet.

Men når det er sagt, så er der – som det er fremgået af min tale – allerede en styrket politimæssig indsats på området, som er forankret i Rigspolitiets Nationale Cyber Crime Center (NC3).

Nu vil jeg give ordet til ministeren for børn, undervisning og ligestilling, som vil kunne fortælle om håndteringen af digitale sexkrænkelser på hendes område.

Tak for ordet.